

מס' 1047/84
מס' 225

עוצבות חש"ן במלחמת יום הכיפורים תשל"ד

חזית הדרום - כח קלמן/עשון

לחבר חזית
1047/84

מס' 14	מס' 1	מס' 4	מס' 1	מס' 1
		סיכוי חזית		לחבר חזית
				מס' 1047/84
		מס' 23/07/84		מס' 1047/84
			יצחק יעקוב	מס' 1047/84

כל המסר תוכן מסמך זה כולו או מקצתו, לדיעת אנשים שאינם מוסמכים לכך, עובר על חוקי בטחון המדינה כל המוצא מסמך זה, גורש למסור לתחנה הקרובה של משטרת ישראל או המשטרה הצבאית.

1047/84
225

מלחמת יוה"כ - כח קלמן/ששון

עוהק מס".....15.....

פ ע י ל ו ת

בתקופה זו הגבירו המצרים את פעילותם בגזרת האוגדה, וחקמו עם יח' שריון ו-ארט'. ב-13 אוק' הוגבר העוז "יורם", הנמצא ת"פ חט' 204 ב-2 סנקי שוט. 2 החטיבות הקדמיות המשיכו ביום זה בהארגנות ובהערכות בלימה בגזרותיהן. המצרים מאידך, ביצעו מספר הסתערויות חי"ר והפגיוז בארטילריה לאורך הגזרה. ההתקפה נבלמה בציר "חזיזית".

באווה יום עזב גדוד 217/126 את חט' 11. בטרם העביר את האחריות ל"כח וילנר" מסר לו גם תגבורת של 6 סנקים.

ב-14 אוק' התיצבה חט' 11 לקרב שב"ש מול חטיבה 15 המצרית, היה זה למעשה יום הקרב הרציני לחטיבה מאז כניסתה לקו. מול סנקי T-62 החדשים, התיצבו השרמנים הישנים ולאחר יום קרב ממושך הושמדו כ-42 סנקים מצריים ועשרות חיילי חי"ר שהסתערו בין הכלים.

חט' 204 בלמה ביום זה התקפות סנקים על "יורם" ופגעה במספר כלים ובחיילי חי"ר. במקביל להתקפות הממונעות פעלה הארטילריה בשני הצדדים במלוא היקפה. כלילה ה-14-15 אוק' החמקם מארב קומנדו מצרי מזרחית ל"בודפשט" וחטס את הגישה למעוז.

ב-15 אוק' הפגיוזו המצרים בשעות הבוקר את "בודפשט" ובמקביל הוחקף המוצב רגליה ע"י כוחות צולחים בכלים ימבשתיים (אמפיביים). חט' 204 יצאה לעזרת המוצב וליחידותיה נגרמו אבידות רבות. כ-23 הרוגים ולמעלה מ-70 פצועים. לאויב היו כ-60 הרוגים ו-34 שבויים.

בגזרת חט' 11 היה יום שקט יחסית ונראה כי ההלם שספגו המצרים ביום הלחימה הקודם היה גדול. גד' 605 הורד דרומה לצליחה הפיקודית. מת"ק רומני הופצץ מהים.

בשעה 1530 של ה-15 אוק' עברה חטיבת הטיירנים 274 בפיקוד אל"ם יואל גונן ת"פ האוגדה וניהלה קרבות באזור "הברגה" לשיפור היערכותה לאחר התקפה באזור שזיחה יום קודם.

התקופה שבין יום ג', כ' תשרי, 16 אוק' - שבת, כ"ד תשרי, 20 אוק'

סד"כ האוגדה -

1. חט' 11 - ללא שינוי.

2. חט' 204 -

א. קיבלה ב-20 אוק' את גד' 268 של חט' 270 (30 סנקים).

ב. פל' נגמ"שים - 10-8 כלים.

ג. יתר ה-סד"כ ללא שינוי.

מלחמת יוה"כ-כח קלמן/ששון
עוהק מס' 15

3. חט" 275 - ללא שינוי.

4. חט" 274 -

א. 3 גדודי טנקים מוקטנים (228,227,25) - טה"כ כ-55 טנקים.

ב. פל' סיור חטיבתית.

ג. 2 פל' חרמ"ש אורגניזת.

ד. מ-18 אוק': גד' 429 הכולל 22 טנקים, 8 נגמ"שים ו-מח' ג'יפים.

ה. החל מ-19 אוק': פל' חרמ"ש, שהורדו מחטיבות 204 ו-11.

5. כוחות לאבטחת מחנות עופריים - ללא שינוי.

6. כוחות אוגדה - ללא שינוי.

7. ארטילריה -

א. גד' 404 - ללא שינוי.

ב. גד' 340 - ללא שינוי.

ג. גד' 486 - סול' תוספת.

ד. גד' 857 - 3 סוללות.

ה. כח אלי - 2 סול'.

ו. גד' 435 - 4 סוללות.

פ ע י ל ו ת

ב-כ' חשד'י, 16 אוק' -

ניסה חי"ר מצרי לתקוף את "בודמשט" ללא הצלחה, והוא נסוג. חט" 204 ביצעה חכנון ראשוני לכיבוש השדטון המצרי. חט" 274 שיפרה עמדות באזור "אבנית" 34. באותו יום יזמה האוגדה ירי ארטילרי למטרות באזור קנטרה על קו החזית.

בשמחת תורה, כ"ב חשד'י, 18 אוק' -

ביצעו מטוסינו התקפות אויר לכל רוחב הגזרה והאגד הארטילרי האוגדתי המאולתר יזם הפגזות. באותו יום צורף לאוגדה, בגזרה הדרומית, גד' השנקים 429 מ-חט" 500. כיבוש השדטון ע"י חט" 204 לא אושר.

גדס"ר 279 מ-חט" 11 ניסה לכבוש את סגול 145 ונהדף.

מלחמת יוה"כ - כח קלמן/ששון
עוהק מס' 15.....

ב-כ"ג תשרי, 19 אוק'

חקף גד' 429 (במסגרת חט' 274) לראשונה את "חמוטל". ולחץ לכוון צומת "טליסמן" - "פוטון".
חט' 11 עסקה במידרף אחרי חוליות תצפית ו-קת"קים שטווחו את הארטילריה המצרית במדויק. באותו
יום קיבל ה-גדס"ר, בהיותו ח"פ חט' 11, התראה לקראת עזיבת הגזרה והצטרפות לכה הצנחנים שעמד
לכבוש את פורט פואד.

חט' 204 העבירה באותו יום פל' חרמ"ש מ-גד' 141 ח"פ חטיבה 274.

ב-כ"ד תשרי, 20 אוק'

החקבל גד' 670/268 ח"פ חט' 204.

מפקדת קצח"ר הגיעה למרחב ותכננה את כיבוש אזור פורט פואד.

חט' 274 ביצעה התקפה שניה על "חמוטל" ובה נאחזו יחידות החטיבה בשליש המזרחי של המחנה.

החטיבה אירגנה את "כח עצלות" במקום גד' 429 שחזר לחטיבה האם שלו.

התקופה בין כ"ה תשרי, 21 אוק' - כ"ח תשרי, 24 אוק'

ב-21 אוק' ביצעה האוגדה חילופי גזרות בין יחידותיה. חט' 275 נערכה במקום חט' 204 באזור

הביצות וחוף הים ב-סד"כ הבא:

1. 3 פל' חרמ"ש מ-חט' 11.

2. מח' 90 מ"מ מ-חט' 204.

3. מח' טנקים שרמן מ-חט' 11.

4. מח' נגמ"שים מ-בט"ר.

5. פל' נח"ל.

6. פל' מוקטנת מ-גד' 424.

בצהרי היום הוטל על חט' 11 לכבוש את התעוז "מרור" ולהעביר אחריות גזרתיה ל-חט' 204.

חט' 204 קיבלה פל' שוט בניזין כהגבור.

חט' 274 נשארה ערוכה ללא שינוי באזור "חמוטל" תוך שיפור עמדות ויצוב קו לקראת הפסקת האש.

פ ע י ל ו ת

בהקופה זו היתה פעילות האויב פאסיבית בעיקרה. הוא הסתפק בנסיונות לקדם כוחות לחזית ולשפר

את היערכותו הקדמית.

מלחמת יוה"כ - כח קלמן/ששון

עוֹחַק מִס'.....

ב-22 אוק', לפני הנץ החמה, כבשה חט' 11 את "מרור" רגלית, ללא נפגעים. אולם במשך היום סבלה החטיבה באזור "מרור" אבידות מאש ארטילריה ו"סאגרים". בגזרת חט' 274 ניסה האויב להדוף את יח' החטיבה ממאוזן ב-חמוטל" וניבלם באש טנקים. בשעה 221900 נכנסה הפסקת האש הראשונה לתוקפה. נשארה "חמוטל" מחולקת בין שני הצדדים. "חלוץ" (שמצפון ל"חמוטל") ו"מכשיר" (מדרום ל"חמוטל") בידי האויב. "הברגה" ורוב "זרקור" בידי חט' 274. "מרור" בידי חט' 11. בגזרת האוגדה לא היו היחלקויות בימים 23-24 אוק'.

לאחר הפסקת האש

בבוקר ה-23 אוק' קבלה חט' 11 פקודה לנוע לעבר טסה ולהוות עתודה פיקודית ו-חט' 204 נערכה בגזרת "מרור". חט' 204 עסקה בהתחפרות והתבצרות בקו ההיערכות החדש. ב-5 נוב' חפסו המצרים מוצב כיחתי באזור סגול 111 לאחר שנעזב על ידינו בגלל מחסור ב-כ"א. בהתקפת נגד נכבש המוצב ללא נפגעים.

מלחמת יוה"כ - חט" 274

עוחק מס".....

שבת, כ"ד תשרי, 20 אוק'

בשבת, 20 אוק', הורה הא"ל ששון על חילוץ גדוד 500/429 נצטווה לסגת מזרחה לסגול 205 ובמקומו בא כח "עצלות", עליו הוטלה המשימה: תקיפת "חמוטל" ממזרח, עלייה על נ"ג 106 וסגול 205, שיפור לדרום, לעבר סגול 204, ובשלב השני עלייה על "מכשיר" (כתיב אל חייל). הפקודה נשענה על דו"ח טייס, כאילו אין ב"חמוטל" שום כח מצרי.

ההתקפה על "חמוטל" החלה בשעה 1530, בסיוע ארטילריה עזה ושלוש גיחות של מטוסינו. בשעה 1630, בזמן השטיפה על היעד, נתגלה על "חמוטל" חי"ר רב. הכח התקדם מערבה, בציר הכביש, לאזור 106 ו-205 וצומת "טליסמן"- "פוטון", שבמזרח המתחם, ומשם עד למכתש שבמערב "חמוטל" (מזרחית לאדום 6725). על המכתש הסתערו פל"ה-ה-הרמ"ש המעורבת וחמישה סנקים, בסיוע שאר הכח מעמדות מאחור.

כשהגיע ה-הרמ"ש לאזור 6725, עלו על מוקשים 2 נגמ"שים ו-4 זחל"מים, כד בכד עם פתיחת ירי אויב (טילים ו-נ"ט) מ"מכשיר" ומ"פוטון" 32 שמדרום ומצומת "טליסמן"- "חזיזית" שמצפון. נהרג מ"פ ונפצעו מ"פ ה-הרמ"ש, סגנו ו-מ"מ. מ"מ שלישי לקה בהלם. עם רדה החשכה, העלה האויב האורה, הנחית הפגזה רבתי וכיוון ירי טילים גם לאור ה-נגמ"שים הבעורים. תל 109 (מערב "חמוטל") נשאר בידי האויב. הכח פינה פצועיו לאחור וניתק מגע עד לצומת "טליסמן"- "פוטון" (מזרח "חמוטל").

2 מחלקות סנקים ו-5 זחל"מים נשארו בצומת. סה"כ נהרגו שני לוחמים, ארבעה היו נעדרים ו-23 נפצעו.

נסיון נוסף של המצרים - ביום ב' 22 אוק' - להדוף את כח החטיבה ממאחזו בשליש המזרחי של "חמוטל" נבלם באש סנקים וארטילריה.

לאחר הפסקת האש

בהיכנס הפסקת האש לתוקפה, נשארה "חמוטל" מחולקת כך בין שני הצדדים הלוחמים; ורוב "זרקור" בידי חטיבה 274; ו"טרור" בידי חטיבה 11, השכנה מצפון, שהשתלטה עליו בהמשך לפעולת גדוד 228 מהחטיבה 274 באותה גזרה.

לאחר הפסקת האש היחה החטיבה פרוסה בגזרה המרכזית של הקו החדש ב"סיני, מוכנה למנוע נסיונות של ארמיה 3 הנצורה להתחבר עם ארמיה 2 ולסגור על כוחותינו שמעבר לתעלת סואץ.

גדוד 228 עסק עד הסכם הפרדת-הכוחות בהכשרת שני גדודי טירן חדשים (מקצועה, צמ"פ ו-קמ"ט).

כן ערכו גדודי החטיבה תרגילים גדודיים, גדוד הפשיטה 88, שחזר מ-מרש"ל אל החטיבה ב-11 נוב', 73, ערך לפלוגות הרמ"ש אימוני הסבה מ-זחל"מ ל- B.T.R. במלחמת ההתשה, בה פתחו המצרים לאחר הפסקת האש, נטלה החטיבה חלק פעיל - עד אשר פוזרה עם הפרדת הכוחות בחזית הדרום, בחודש מרס 74.